

ПОЛОЖАЈ И ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА СТЕЧАЈНИХ ПОВЕРИЛАЦА У ПОСТУПКУ БАНКРОТСТВА И ПОСТУПКУ РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ

Јасминка Обућина – судија Привредног апелационог суда

Uz podršku Švajcarskog sekretarijata za ekonomske poslove SECO

Закон о стечају

(„Службени гласник РС“, бр. 104/2009. 99/2011-др. закон и 71/2012-одлука УС и 83/2014)

Стечајни поступак се спроводи банкротством или реорганизацијом.

Под банкротством се подразумева намирење поверилаца продајом целокупне имовине стечајног дужника, односно стечајног дужника као правног лица

Под реорганизацијом се подразумева намирење поверилаца према усвојеном плану реорганизације и то редефинисањем дужничко поверилачких односа, статусним променама дужника или на други начин који је предвиђен планом реорганизације

Повериоци у стечајном поступку су:

- ❖ стечајни повериоци
- ❖ разлучни повериоци
- ❖ заложни повериоци
- ❖ излучни повериоци

Стечајни поверилац је лице које на дан покретања стечајног поступка има необезбеђено потраживање према стечајном дужнику.

Разлучни повериоци су повериоци који имају заложно право, законско право задржавања или право намирења на стварима и правима о којима се воде јавне књиге или регистри и имају право на првенствено намирење из средстава остварених продајом имовине, односно наплате потраживања на којој су стекли то право. Разлучни повериоци нису стечајни повериоци.

Заложни повериоци су повериоци који имају заложно право на стварима или правима стечајног дужника о којима се воде јавне књиге или регистри, а немају новчано потраживање према стечајном дужнику које је тим заложним правом обезбеђено.

Излучни поверилац је лице које, на основу свог стварног или личног права, има право да тражи да се одређена ствар издвоји из стечајне масе. Излучни поверилац није стечајни поверилац.

Циљ стечајног поступка, је најповољније колективно намирење стечајних поверилаца остваривањем највеће могуће вредности стечајног дужника, односно његове имовине

Стечајни повериоци своје потраживање према стечајном дужнику остварују само у стечајном поступку

Повериоци стичу својство странке подношењем пријаве потраживања

Повериоци на основу својих потраживања учествују у стечајном поступку и пре подношења пријаве потраживања на начин прописан Законом о стечају

Стечајни поверилац као овлашћени предлагач покретања стечаја:

- ❖ у случају постојања трајније неспособности плаћања,
- ❖ непоступања по усвојеном плану реорганизације, и
- ❖ уколико је план реорганизације издејствован на преваран или незаконит начин

У пријави потраживања повериоци морају назначити:

- назив, односно име и седиште, односно пребивалиште са контакт адресом, матични број правног лица, односно јединствени матични број грађана за физичка лица, број пословног односно текућег рачуна, правни основ потраживања, износ потраживања и то посебно износ главног потраживања са обрачуном камате, одређени захтев повериоца, сходно одредбама о садржини тужбе према закону којим се уређује парнични поступак,

- стечајни повериоци који имају потраживања у страниј валути пријављују потраживања у тој валути,

-потраживања према стечајном дужнику у страниј валути прерачунавају се у динарску противвредност према званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан отварања стечајног поступка. -у пријави потраживања потребно је навести да ли о потраживању тече парница, а ако тече парница, у пријави се наводи суд пред којим тече поступак са ознаком списка.

Решење о отварању стечајног поступка мора да садржи позив повериоцима да у року који не може бити краћи од 30 дана, ни дужи од 120 дана од дана објављивања огласа о отварању стечајног поступка у „Службеном гласнику Републике Србије“, пријаве своја обезбеђена и необезбеђена потраживања.

Пријаве поднета по истеку рока од 120 дана одбацују се као неблаговремене

Изменама и допунама Закона о стечају („Службени гласник РС“, бр. 83/14), у одредбу чл. 111. Закона о стечају, унете су измене које се односе на обавезу повериоца који је пријавио своје потраживање у стечајном поступку, да у пријави потраживања наведе и да ли постоје јемци за обавезу стечајног дужника, као и да о поднетој пријави потраживања благовремено обавести јемце.

Уведена је обавеза да је поверилац дужан да обавести стечајног управника о свакој наплати потраживања од јемца, у року од 8 дана од дана извршене наплате.

Необавештавање о намирењу потраживања од стране стечајног повериоца, санкционисано је одредбом чл. 204а. Закона о стечају, где је предвиђено да ко у току стечајног поступка наплати своје потраживање од јемца или главног дужника, а у року од 8 дана од дана извршене наплате не обавести суд о наплати потраживања, кажњава се новчаном казном од 500.000,00 динара до 10.000.000,00 динара.

Листа признатих и оспорених потраживања коју сачињава стечајни управник на основу поднетих пријава потраживања, није исто што и листа поверилаца коју стечајни управник сачињава након преузимања имовине стечајног дужника.

Листу поверилаца из чл. 107. Закона о стечају, сачињава стечајни управник на основу пословне документације и пословних књига стечајног дужника и евентуално других података.

Листа потраживања је листа коју сачињава стечајни управник након што су повериоци пријавили своја потраживања.

Листа признатих и оспорених потраживања се усваја на испитном рочишту, након чега иста добија статус коначне листе о пријављеним потраживањима.

На основу коначне листе стечајни судија доноси закључак о утврђеним и оспореним потраживањима.

Одредбом чл. 113. ст 3. Закона о стечају регулисан је поступак испитивања потраживања које је пријављено на основу извршне исправе.

Потраживање пријављено на основу извршне исправе може се оспорити ако је:

1. Извршна исправа укинута, поништена, преиначена или стављена ван снаге;
2. Потраживање престало на основу чињенице која је наступила након извршности;
3. Протекао рок у коме се по закону може тражити извршење;
4. Потраживање није прешло на стечајног повериоца, односно ако обавеза није прешла на стечајног дужника;
5. Извршна исправа таква да радња њеног извршења могла бити предмет побијања у складу са овим Законом.

У случају оспоравања потраживања пријављеног на основу извршне исправе на парницу се упућује стечајни управник, односно поверилац који је оспорио потраживање.

Уколико стечајни управник, односно поверилац који је оспорио потраживање другог повериоца не покрене парницу у законом прописаном року, оспорено потраживање сматра се признатим.

Поверилац који не поседује извршну исправу, а чије је потраживање оспорено, упућује се на парницу, односно на наставак прекинутог парничног поступка, у коме се утврђује оспорено потраживање.

Стечајни поверилац поступак може да покрене, односно настави у року од 15 дана од дана пријема закључка о листи утврђених и оспорених потраживања.

Ако стечајни поверилац не поступи у остављеном року, губи право и својство стечајног повериоца.

Стечајни поверилац може оспорити и потраживање другог повериоца, које је иначе признато од стране стечајног управника.

Поверилац који оспорава потраживање другог повериоца, које је иначе признато од стране стечајног управника, упућује се на парницу.

Оспорено потраживање сматра се признатим, ако поверилац не покрене парницу у законом прописаном року.

Стечајни поверилац, као поверилац оспореног потраживања, који је упућен на утврђивање свог потраживања у парничном поступку, има могућност доказивања основаности потраживања и у поступку медијације

Уколико стечајни поверилац докаже своје потраживање у парници на коју је упућен, има право да тражи исправљање коначне листе утврђених потраживања.

Повериоцу коме се након спроведеног поступка медијације утврди потраживање, даје се могућност да буде увршћен у листу утврђених потраживања.

Стечајни повериоци се сврставају у исплатне редове

1) у први исплатни ред спадају неисплаћене нето зараде запослених и бивших запослених, у износу минималних зарада за последњих годину дана пре отварања стечајног поступка са каматом од дана доспећа до дана отварања стечајног поступка и неплаћени доприноси за пензијско и инвалидско осигурање запослених за последње две године пре отварања стечајног поступка, а чију основицу за обрачун чини најнижа месечна основица доприноса, сагласно прописима о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан отварања стечајног поступка, као и потраживања по основу закључених уговора са привредним друштвима чији су предмет неисплаћене обавезе на име доприноса за пензијско и инвалидско осигурање запослених за последње две године пре отварања стечајног поступка, а чију основицу за обрачун чини најнижа месечна основица доприноса, сагласно прописима о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан отварања стечајног поступка;

2) у други исплатни ред спадају потраживања по основу свих јавних прихода доспелих у последња три месеца пре отварања стечајног поступка, осим доприноса за пензијско и инвалидско осигурање запослених;

3) у трећи исплатни ред спадају потраживања осталих стечајних поверилаца;

4) у четврти исплатни ред спадају потраживања настала две године пре дана отварања стечајног поступка по основу зајмова, као и других правних радњи које у економском погледу одговарају одобравању зајмова, у делу у којем ти зајмови нису обезбеђени, а који су стечајном дужнику одобрени од стране лица повезаних са стечајним дужником, у смислу овог закона, осим лица која се у оквиру своје редовне делатности баве давањем кредита и зајмова.

Намирење стечајних поверилаца врши се кроз деобе:

- ❖ делимична деоба,
- ❖ главна деоба,
- ❖ завршна деоба, и
- ❖ накнадна деоба.

Делимична деоба врши се пре или после главне деобе, зависно од прилива готовинских средстава стечајног дужника.

Главна деоба се врши након уновчења највећег дела имовине.

Завршној деоби се приступа након окончања уновчења целокупне стечајне масе.

Накнадна деоба се врши након закључења стечајног поступка.

Стечајни повериоци који имају најмање 30% необезбеђених потраживања у односу на укупна потраживања према стечајном дужнику могу поднети план реорганизације.

План реорганизације стечајни повериоци могу поднети стечајном судији у року од 90 дана од дана отварања стечајног поступка.

У случају да то не учине у наведеном року, закон им даје могућност на продужење рока за највише 60 дана, у ком случају морају поднети образложен предлог за продужење рока стечајном судији.

Међутим, у случају да стечајни поверилац ни у продуженом року не поднесе план реорганизације, закон је дао могућност да се у додатном року од 60 дана поднесе план реорганизације, али наведени рок стечајни судија може продужити само уз сагласност одбора поверилаца.

Стечајни повериоци имају право да буду упознати са садржином плана реорганизације, односно са мерама за реализацију плана реорганизације.

Стечајни повериоци могу тражити од стечајног судије да наложи стечајном управнику или другом стручном лицу, да утврде тачност података из предлога плана реорганизације.

У случају одбацивања предлога плана реорганизације, стечајни повериоци против решења којим се одбацује план реорганизације могу изјавити жалбу.

О плану реорганизације стечајни повериоци гласају писменим путем или непосредно на рочишту које је заказано ради изјашњавања о плану реорганизације.

Стечајни повериоци се о плану реорганизације изјашњавају у оквиру класа поверилаца.

Право да гласају о плану реорганизације имају сви повериоци чија су потраживања утврђена.

О плану реорганизације могу гласати и повериоци чија су потраживања оспорена, као и повериоци чија потраживања нису испитана.

Повериоци о плану реорганизације гласају сразмерно висини њихових потраживања.

Повериоци оспорених потраживања и повериоци чија потраживања нису испитана, да би могли да гласају о плану реорганизације, потребно је да се обратe стечајном судији и да захтевају од стечајног судије да изврши процену висине њихових потраживања за потребе гласања.

Процену оспорених потраживања и неиспитаних потраживања стечајни судија врши на основу расположиве документације, којом располаже стечајни управник и доказа које достави стечајни поверилац.

Наведена процена може се користити искључиво за потребе гласања.

Против решења којим се план реорганизације потврђује, или пак констатује да план није усвојен, стечајни повериоци, као и разлучни и заложни повериоци, стечајни дужник и предлагач плана, могу изјавити жалбу.

Стечајни повериоци који нису обухваћени планом реорганизације могу остварити своје потраживање у парничном поступку, под условима који су предвиђени планом реорганизације.

За разлику од стечајних поверилаца који су обухваћени планом реорганизације и који у случају непоступања по плану реорганизације имају могућност да на основу усвојеног плана реорганизације траже принудно извршење ради наплате потраживања које је обухваћено планом реорганизације, стечајни повериоци чија потраживања нису обухваћена планом реорганизације, своје потраживање остварују под условима из плана реорганизације на основу пресуде коју треба да издејствују у парничном поступку.

Повериоци који су обухваћени усвојеним планом, као и повериоци чија су потраживања настала пре усвајања плана, а нису обухваћени планом, могу поднети предлог за покретање стечаја против стечајног дужника, уколико је план реорганизације издејствован на преваран или незаконит начин, као и у случају да стечајни дужник не поступа по плану или поступа супротно плану реорганизације, ако се тиме битно угрожава спровођење плана.

У случају поновног отварања стечајног поступка над истим стечајним дужником, код кога је у претходном периоду изгласан, односно потврђено усвајање плана реорганизације, стечајни повериоци имају обавезу пријављивања потраживања у роковима и на начин прописан Законом о стечају.

У новом стечајном поступку стечајни повериоци имају право да пријаве своја потраживања у висини утврђених потраживања раније усвојеним планом реорганизације, а до висине неизмирених потраживања.

Неизмирени део потраживања по плану реорганизације који је раније усвојен, а по коме стечајни дужник није поступао и није измирио обавезе према повериоцима, повериоци ће остварити у новом стечајном поступку.

Једини овлашћени предлагач унапред припремљеног плана реорганизације јесте стечајни дужник.

Изузетак је прописан за правна лица која послују већинским јавним или друштвеним капиталом, када предлагач унапред припремљеног плана реорганизације може бити поред стечајног дужника и организација која је посебним законом одређена да обавља послове стечајног управника.

Повериоци могу подносити примедбе на план.

О благовременим примедбама на унапред припремљени план реорганизације стечајни судија одлучује на рочишту за гласање о унапред припремљеном плану реорганизације.

Стечајни поверилац у поступку по унапред припремљеном плану реорганизације може захтевати да стечајни судија изврши процену висине потраживања за потребе гласања.

У случају процене висине потраживања за потребе гласања у поступку по унапред припремљеном плану реорганизације, процена се врши за потребе гласања, али се врши преко овлашћеног стручног лица (проценитеља) и процена не сме бити старија од 12 месеци.

Правна дејства усвојеног, односно потврђеног унапред припремљеног плана реорганизације идентична су са правним дејствима усвојеног плана реорганизације у стечајном поступку.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

ПИТАЊА ???